

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I.

Established

1893.

TWO SECTIONS — SECTION I.

Рік LII. Ч. 68. Нью Йорк і Джерзі Сіті, субота, 8. квітня 1944. No. 44 New York and Jersey City, Saturday, April 8, 1944. Vol. LII.

ЦІНИ в Злучених Державах Америки.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237—4-0807

THREE CENTS in the United States of America.

ЦІНА ПЕНТІВ за сплату в Злучених Державах Америки.

Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

FIVE CENTS elsewhere.

Боеві сили Америки обіймають понад 11,000,000 людей

Армія Злучених Держав досягнула силу 7,700,000 людей, а воєнна флотія з днем 1. вересня 1944 р. має дійти до сили 3,600,000 людей, одначе в теперішньому часі недостає флотії ще 400,000 залоги. Побір рекрута з таким успіхом, як тепер мусить йти до 1. липня. Хоч армія досягнула свою висоту, то все таки треба буде набирати місячно по 75,000 до 100,000 свіжого рекрута на місце тих, які вмирають, ідуть до шпиталів або попадають у полон. Це виявило Бюро Воєнних Інформацій.

СОВЕТСЬКА АМБАСАДА ПРО КРАВЧЕНКА.

Советська амбасада в Вашингтоні оголосила, що Віктор Кравченко, який у понеділок 3. квітня залишив свою позицію в Советській Комісії Купівлі, подаючи до газет ревелюції про „дволичну політику“ Советів, був лише нижчим урядовцем при комісії і то тимчасовим. Його, каже амбасада, покликали до Червоної Армії в Соведах, але замість послухати зазиву, він зрезигнував із свого становища.

ЗА ЛЬВІВ, ВІЛЬНО, КРЕМЯНЕЦЬ...

Ген. К. Сосновскі, начальний вожд польської армії, казав воїнам, за що бореться Польща. Казав, що за Варшаву, за Вавель, за Гдиню і Познань і „за Вільно, де спочиває тіло нашого великого маршалка, за Львів, за Кремянець, колись Словацького“.

НОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Підполковник Володимир І. Тухтій, адвокат з Гемілтану, що півтора року служив в Англії при Королівській Канадійській Артилерії і давав лекції старшинам в Оксфордському Університеті, вернувся до Канади, де призначено його до штабу Військової Колегії в Кінгстон, Онт.

РОЗСТРІЛЮЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ І ПОЛЬСЬКИХ ЗАКЛАДНИКІВ.

ПАТ подає, що впродовж місяця лютого нацистська влада у Львові взяла 80 нових закладників, поляків та українців. З тих закладників уже розстріляно 57 осіб.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ?

Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“

ПРУТ...

К. С. в фейлетоні п. н. „На ріці Прут“, поміщені в ньюйорській газеті „Новое Русское Слово“ в звязку з останніми воєнними подіями над Прутом, нагадує деякі події з давнини. Пише, що в 12. віці в басейні цієї ріки стояли „галицько-руські“ міста Берлад, Текуч і Малий Галич — нинішній Галац. Через Прут, переправились козаки в 1563 році під проводом князя Дмитра Вишневецького. В 1594 році перейшли Прут Наливайко й Лобода. Через Прут перейшов 1621 р. султан Осман, розбитий під Хотиним, при чому, мимоходом кажучи, заважили 40,000 козаків з гетьманом Петром Конашевичем Сагайдачним, що був ранений в боях і потім насмілком брив помер. На берегах Прута 1653 р. був смертельно ранений Тиміш, син гетьмана Богдана Хмельницького. Над Прутом вратувався в 1711 році цар Петро І, якого, як казав один з його полководців, ждала та сама судба, що Карла XII. під Полтавою, та з яким „несподівано“ заключив мир великий везир, хоч мав 200,000 турецького війська і цілковито оточив Петра з його 40-тисячною армією. Історики ще й досі питаються, чому це сталося. І толкують собі тим, що підкупили великого везира дорожнечинності Катерини І, або ляк перед бунтом яничарів. Сяк чи так, але Росія спаслася...

ВРАТУВАВСЯ БЕЛЗЬКИЙ РАБІН.

ПАТ подає, що до Палестини прибув Аром Роках, славний рабін з Белза, що виратувався перед німцями, а тепер переслав урядові польському в Лондоні телеграму, в якій висказує „з глибокого серця побажання скорої відбудови вільної, незалежної й сильної Польщі“.

ВІДКЛИК „ГОЛОСУ ПРАВДИ“.

Видавництво і редакція газети „Голос Правди“, за лютий 1914, помістили заяву і відклик того, що було в ній написане про український рух і звязане з тим, що було в книжці „Саботаж“ про часопис „Свободу“ та її редактора. Теж помістили заяву авторів книжки „Саботаж“ та видавництва Гарпер энд Бродерс з їхнім відкликом, що був свого часу поміщений у „Свободі“.

Червона армія затісняє півперстерь довкола Одеси

Червона армія заняла Свердлово, що лежить на 14 миль на північний схід від Одеси. Її натиск на цей важний чорноморський порт і укріплений німецький бастион зменшився значно. Вона оточена вузьким півколом з півночі та з північного заходу й сходу. Комунікат червоної армії каже, що дня 6. квітня червона армія оточувала довкола ворожу групу

в околиці на захід від міста Скали, а затіснивши коло, заняла низку важних німецьких позицій, в тому числі: Скалу, Борщів, Мельницю й Цигани. Підчас операцій захоплено велику воєнну добычу.

Німецький комунікат говорить про великі бої на північ від Черновець.

„БЕЗСМЕРТНА УКРАЇНА“.

Так зветься стаття Юрія Яновського, поміщена в московських „Ізвестіях“. Це історія закопаного біля Чернигова на перехресті „вितесаного дерев'яного хреста“, з перевішеним вишиваним полотенцем. Пишеться, що таких хрестів є більше по селах Чернигівщини, та що цей рух з тими хрестами повстав на „Карпатській Україні, на самім західнім краю української землі“. Це звіт від рук до рук, від села до села, мали передавати хліб, „святий хліб, символ життя“, доки він не дійшов від Карпат до Дніпра, в дарунку для — „героя українського народу — червоноармійця“. Отся легенда з Карпатської України каже, що дерев'яний хрест мав витесати за одну ніч вдовець, сам один. А шість вдів пекло цієї ночі хліб, прями, ткали і вишивали полотене. Потім хрест ставили на перехресті, вішали полотене, один бохонець хліба зідали, а п'ять інших послали в села на схід. З тим, що на кожному бохонці була записка, що треба з ним зробити, а „як не зробите — вмере“.

Щоб не казати, а треба признати, що Совети то таки майстри в пропаганді! Всю використують, включно з „хрестами“ і „святим хлібом“.

ЩОБ ШЕ ЗІЗНАВ, ЗАКИ ПОГО ВБЕ ЧЕКА.

Вашингтонській газеті „Таймс-Геральд“ пише Френк Валдроп, щоб сенатська комісія для справ заграничних переслухала якнайскорше Віктора Кравченка, советського урядовця, що покинув своє становище, щоб дізнатись від нього дещо більше про советську внутрішню політику. Пише, щоб це скоро зробити, заки ще агенти ГПУ вбють Кравченка, бо „сталінські хлопці не церемоняться з такими людьми як Кравченко“.

АЛІАНТИ ЗБИЛЬШАЮТЬ БАЛКАНСЬКУ КАМПАНІЮ.

Американські й британські повітряні операції на Балкані, звернені проти сателітських столиць Будапешту й Букарешту та головного румунського нафтового центру Плоешті, координуються за наступом червоної армії на Балакн. Стратегічні знавці заповідають дальший зріст альянтської кампанії, як цього домагається советський уряд.

Німецьке радіо подало, що німці збили поважну частину альянтської ескадри, що атакувала Плоешті.

ПРОТЕСТИ ПОМОГЛИ.

Свого часу була згадка про те, що на медичнім факультеті Манітобського Університету (Канада) університетські влади відкидали апікації „чужинських“ студентів, себто тих, що не були англо-саксонського походження. Справу порушив посол жидівського походження. До протесту прилучились і українські голоси, що вказували на те саме, коли йде про канадійців українського походження. Тепер, як подає „Канадійський Фаремп“, університетські влади признали слушність зажаленням. Щоб усунути це недомагання відбудеться конференція представників різних національних груп, де ця справа буде обговорена з університетською радою.

ЛЬВІВ І СТАНИСЛАВІВ ЕВАКУОВАНІ.

Німці покидають Галичину і забирають з собою, що тільки можуть. Дороги завалені втікачами і возами. В таких містах як Львів і Станиславів остали вже тільки німецькі військові залоги. По вулицях видно патрулі, що шукають за дезертирами в німецької армії.

EVERYBODY SAVING IN EVERY PAYDAY WAR BONDS

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

На нашому прапорі 4,000 зірок

Кожний з нас певно помітив ті прапорці, що їх повиставляли родини в вікнах своїх мешкань з певним числом зірок, на знак, кілька людей з того дому, чи родини, служить у збройних силах нашого краю. В подібний спосіб, як родини поступають організації, бізнесові підприємства, церкви, міста і т. д. Всі вони зчисляють кілька їх служить при збройних силах держави та пробують стільки зірок помістити на своїх прапорах. Пробують, та не все потрапляє, бо, інколи буває, організація має їх стільки, що й на найбільшому прапорі їх не змістити.

У такому положенні найшовся Український Народний Союз. І він хотів теж знати, скільки його членів служить у різних вітках збройних сил Дядька Сема. І свого часу головний уряд У. Н. Союзу розписав був листи до відділів Союзу, аби зібрати для цього зовсім певні дані. До річного засідання головного уряду У. Н. Союзу в березні цього року напіли відповіді від 319 відділів, і на їх основі заявив був головний

предсідник у своїм звіті на тому засіданні, що в збройних силах Америки служить 3,697 членів.

Коли взяти під увагу, що в У. Н. Союзі є 470 відділів, себто, що півтора сотки відділів ще не предложило своїх звітів у цій справі, а в них після всякої правдоподібності на кожну сотку членів менше-більше таке саме число членів служить у збройних силах краю, що в тих, які звіти подали, то головний предсідник зовсім певно ні на волосок не помилився, коли він сказав, що принаймні 4,000 членів У. Н. Союзу служить у збройних силах Злучених Держав.

Коли взяти під увагу з одного боку загальне число населення краю та загальне число людей на службі в збройних силах краю, а з другого боку загальне число членів У. Н. Союзу та загальне число його на службі в тих збройних силах, то вийде ясно, що Батько Союз може з гордістю поглянути на поважне число своїх членів на службі Дядька Сема.

Чи європейський континент має надію?

Кількох авторів, знавців європейської політики, об'єднаними силами видали книжку під наголовком: „Майбутнє населення Європи й Советський Союз". Доказують, що Європа досягнула вже вершка населення, себто вона вже далі свого населення збільшати не може. В 1960 році вона буде мати 421 мільонів душ, під час коли советський союз буде мати 250 мільонів.

Вказуючи тільки на ті два числа, автори кажуть, що коли та Європа, що стоїть поза Советським Союзом, не об'єднується, то вона попаде в залежність від советського союзу. Якщо Європа буде далі розділена на давні на-

ціональні, посварені між собою держави, ті сварки дадуть советському союзови нагоду вмішуватися в європейські спори й рішення кожний спір на свою користь.

Вирятуватися з такої залежності від Советського Союзу Європа може. Зможе однак вона цього доконати тільки тоді, як об'єднується й виставить проти Советського Союзу один фронт. Не об'єднати в теперішній мент було би зо становища західної Європи ідіотством, себто крайнім нерозумом, що рівняється себеубству. На погляд тих авторів, перед західною Європою стоїть питання: чи вона буде далі дозволити собі на таке ідіотство?

ПРОТИ РОСІЇ, А В ОБОРОНІ „МАЛИХ ДЕРЖАВ" І ПОЛЬЩІ.

Конгресмен Тадей Ф. Васелевський (з стейту Вискансин) виголосив в палаті репрезентантів в Вашингтоні промову, в якій заявив, що „загранична політика" президента Рузвельта була ясна, а тепер стає неясною, бо виходить, що є вагання, чи здійснювати те, що обіцялося. Казав, що президент Рузвельт ще перед Атлантийським Чартером виразно підкреслював „нашу віру в засади незалежності і самовизначення народів, як для великих держав, так і для малих; віру в засаду, що ніяка держава не повинна побільшати себе коштом свого сусіда, що сила не становить права". А тепер, говорив конгресмен, „Росія, що є од-

ною з наших Аліантів, проголосила замір знівечити державність щонайменше трьох малих держав, Естонії, Латвії й Литви, сильно здусити і покалічити Польщу, як і опанувати внутрішні справи Югославії й Чехословаччини".

БОЛЬШЕВИЗМ ПІДГОТОВИВ ГРУНТ ДЛЯ ГІТЛЕРА.

Таке заявив А. Кан на святі 70-ліття В. М. Чернова, російського соціал-революціонера з жидівського роду, що входив в Росію в склад Тимчасового Уряду за часів Керенського. На тому святі читали Чернова як „борця за свободу" многи визначні діячі й журналісти, між іншим і співробітник часопису Нью Йорк Таймс. По українськи і російськи читав

ДІВЧІНІ ОГЛОШЕННЯ

WANT ADS

CLASSIFIED DEPARTMENT

BERgen 4-0237—BRyant 9-0582

МУЖЧИН—СЕРЕДНОГО ВІКУ

Досвіду не вимагаємо. Легка фабрична праця. 50 ц. на годину. додатку овертайм. Аванс. Art Crayon, 5601 1st Ave., Brooklyn. Sea Beach Line to 59th St. Station.

ДІВЧАТА

ДОСВІДУ НЕ ВИМАГАЄМО

Легка фабрична праця. \$23.40 за 48 годин на початок. Аванс. Art Crayon, 5601 1st Ave., Brooklyn. Sea Beach Line to 59th St. Station.

„BUSHELMEN" і „PRESSERS"

Найліпша мужеська одіж.

Склад має працю для досвідчених „Bushelmen". Праця на цілий день, або кілька годин. Рано, або пополудні. Голосіться до Mr. Mann WALLACHS

350 — 5th Ave. (33rd St.) N. Y. C.

ОПЕРЕИТОРИ

маємо добрі, постійні роботи.

Знаменита платня.

HARLEM TROUSER CO.

692 Broadway, N. Y. — 2nd Fl. (Entrance 4th St. & B'way.)

МУЖЧИН

ДОСВІДУ НЕ ВИМАГАЄМО

Загальна фабрична робота

Постійна праця. Добра платня

Голосіться до:

VALENTI BUTTON WORKS

2-02 — 27th Ave., Astoria, L. I.

МУЖЧИН**ДО ВАЖНОЇ ВОЄННОЇ ПРАЦІ**

ДОСВІДУ НЕ ВИМАГАЄМО

Ті, що тепер працюють при війсьній роботі хай не голосяться

JOS. T. RYERSON & SON, INC.

203 WEST SIDE AVENUE

JERSEY CITY

West Side—Montgomery авто бус стає біля дверей.

ДІВЧАТ

Вчитися спряжування шельок 37½ годин тижнево. \$18 в часі науки. Аванс.

MAIDRITE NOVELTY

1813 3rd AVE. (101 St.), N. Y. C.

РІЗЬБАРІВ, столярів, палішерів, добра платня. English Furniture Co., 608 E. 18th St., N. Y. C.

POLISHERS—RUBBERS

досвідчених у плястиці. Постійна праця, добра платня. Clarolyte, 30 E. 21 St., N. Y.

МУЖЧИН—ЖІНОК загальних помічників. Фабрика дерев'яних виробів, овертайм. A. B. C. Displays, 309 Canal St., N. Y. C.

ОПЕРЕИТОРІВ—МУЖЧИН І ЖІНОК на футрових і „Singer" машинах. Добра платня. Постійна посада. WORLD TOY MFG. CORP. 166 Duane Street, N. Y.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖІНОК до кунхі. Голосіться: DIETARY DEPARTMENT Christ Hospital 176 Palisade Ave., Jersey City, N. J.

ПОРТЕРІВ, нічна РОБОТА постійна, добра платня 130 W. 42nd St., Room 653, N. Y. C.

ПОРТЕРІВ

у великій фірмі виробів споживчих товарів. Добра платня. 40 год. тижн. MAX AMS

372 Greenwich St., New York (corner Canal St.)

ФАБРИЧНИХ ПОМІЧНИКІВ у великій фірмі виробів споживчих товарів. Добра платня. 40 год. тижн. MAX AMS

372 Greenwich St., New York (corner Canal St.)

Чернова проф. М. Григорієв. Витав, як подає Новое Русское Слово, „в особі Чернова, російських соціалістів, з яких вийшли українські соціалісти".

Д-Р С. ЧЕРНОВ

- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіз крові для подружого свідчення.
- Гемороїди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVENUE, cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697

Офісові години 10—7:30; неділя 11—1:30. Жінка-доктор до обслуги.

X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

—FOR VICTORY: BUY BONDS—

МИРОН ЛИТВІН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щира і чесна

383 Morris Avenue,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребамі по ціні так низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ й ОКИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами

В BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MEIrose 5-6577

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

і вище

ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ

І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN

FUNERAL HOME

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646